

XLIX. LETNIK 1929 V. ŠTEVILKA
LJUBLJANSKI ZVON
MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

BALADA O FRANCETU KOTLARJU

ROHR THANZBAND — † SREČKO KOSOVEL

Da moral bo na šafot on, Kotlar,
Kotlar, velíki revolucionar —
nikar, nika!

O, do nebes plamtí ta požar,
na grmadi zažgan da bo France Kotlar?
Nika, nika!

Že zadruga poka in plaka zvon,
že solnce se niža v rdeči zaton —
nikar, nika!

O, že na grmadi gorí mu telo
in bela pobožnost odhaja v nebo —
to je France Kotlar ...

RUDARSKA VOJSKA

FRANCE KOZAR

(Odlomek)

Pod zemljó, pod zemljó v osrčju prepadov,
mi vojska rudarjev gremo v boj smrtonosni
s krampi, sekirami, motikami.
Topovi so nam vrtalne mašine. In dinamit.
Gremo. Z bridko radostjo v srcu:
daj nam Ti, solnce, da te še vidimo,
daj nam še enkrat,
zbesneli takt ubijajočih osmih ur,
da se vrnemo domov k svojim dragim
med prijazne bele, strahotno zevajoče stene.
Gremo: čete, bataljoni črne vojske —

s težkim in trdim korakom na boj.
 In naskakujemo sklade orjaške —
 in iz zasede s topovi — vrtalnimi stroji napadamo,
 sekamo, bijemo. Brez žarometov slepečih raket
 in brez božjega solnca. Vsenaokoli
 so težki, črno zlepljeni oblaki dima,
 ki žgó in duše nas s strupenimi plini.
 Bijemo se na življenje in smrt. In vsi smo brez plinskih mask.
 Pa se zgodi, da nas prično iz zasede napadati
 kakor podzemeljski avijoni strahote vzbujajoči praelementi...
 To je katastrofa, zemljetres, ulom skladov orjaških.
 To je, o vi pod solncem prebivajoči,
 hropeči vzdih grudi matere zemlje.

— — — — —
 A žgoča žalost in smrtni kriki nam srce
 do krvi sunkoma zgrabijo.
 In žrtve padajo v črne grobove,
 v podzemeljske rove.
 Vnemó se plini vžigalni...
 Pa se zgodi: mandeljci, črni rudarski hudiči,
 napovedo nam svoj boj, svoj neslišni zavrtni napad.
 Padajo žrtve, padajo, povsod — v tesnih, stokajočih hodnikih na
 na umiku, na lestvah skozi šahte bežeči, povsod, [begu,
 Koder je njihov divji umik, tje vodi jih pot.
 A tudi, če bije se boj še tak strašan
 s sovražnimi praelementi,
 mi se ne vdamo, ne klonimo in ne pobegnemo.
 Brez mask, z motikami, s krampi mi odkopavamo
 svoje padle žrtve, vzdržujoč borečo se fronto,
 ker duše bodrí nam in kruto razvnema poziv:
 umik — to je smrt, le kdor se bori in upira, je živ...

N A Š Č A S

V I N K O K O Š A K

Moj bog, le kakšni smo vsi:
 v trudne obraze si gledamo,
 dolgo v noč posedamo
 in govorimo, govorimo si v obraz.

Ali je res tako leden naš čas,
 da nimamo dobre besede za trudno srce,
 ali je res tako leden naš čas?